

PUSSY RIOT'S MESSAGE TO VENICE BIENNALE

EXPECT RESISTANCE

Jana Geržová

EDITORIÁL

Ruská agresia voči Ukrajine trvá viac ako štyri roky, preto úvod časopisu už od roku 2022 venujeme rubrike *Návod na prežitie*. Aktuálne sme oslovili Darynu Skrynnykovú-Myskovú, teoretičku, kritičku, kurátorku a pedagogičku, ktorá bola spolu s Mykhaylom Barabashom kurátorkou výstavy *Zbrane. Krajina. Domov* realizovanej v priestoroch Galérie Medium v spolupráci s VŠVU v Bratislave. Rozprávali sme sa o rodine, v ktorej vyrastala, vďaka ktorej vnímala svoju ukrajinskú identitu ako niečo samozrejmé, i o tom, ako sa záujem o identitu ukrajinskej kultúry a umenia premietol do jej akademického výskumu. Od nej som sa dozvedela, že vedenie Benátskeho bienále sa rozhodlo umožniť Rusom znovuotvoriť ich národný pavilón, ktorý bol zatvorený od roku 2022, keď sa začala totálna invázia na Ukrajinu. Paradoxom je, že na výstavbu pavilónu v roku 1913 prispel ukrajinský zberateľ a mecenáš umenia Bogdan Chanenka, pričom pavilón po revolúcii v roku 1917 vyvlastnil Sovietsky zväz a neskôr ho zdedilo Rusko ako jeho nástupnícky štát. Proti aktuálnemu rozhodnutiu vedenia Benátskeho bienále sa zdvihla vlna odporu. Európska komisia informovala o možnom pozastavení alebo ukončení grantového financovania Benátskeho

Pussy Riot: Očakávajte odpor, Zdroj: instagram

bienále v prípade, že Rusku opätovne umožní otvoriť národný pavilón v tomto roku, keď sa koná jeho 61. ročník. Prezidentovi bienále aj ministrom kultúry zaslali ministri kultúry 22 európskych krajín, v ktorom odmietajú účasť Ruska, pretože by to mohlo znamenať, že umenie bude využívať ako nástroj propagandy. Nasvedčuje tomu i fakt, že komisárkou má byť Anastasiia Karneeva, ktorá je spolu s Jekaterinou Vinokurovovou spoluzakladateľkou Smart Art, ruskej firmy, ktorá je oficiálnym prevádzkovateľom ruského pavilónu v Benátkach. Vinokurovová, dcéra ruského ministra zahraničných vecí Sergeja Lavrova, je od roku 2022 na sankčnom zozname USA, Kanady, Spojeného kráľovstva, Austrálie a Japonska – ale nie Európskej únie. Karneeva je dcérou Nikolaja Volobueva, zástupcu generálneho riaditeľa Rostec, najväčšej ruskej štátnej obrannej spoločnosti, na ktorého boli uvalené sankcie. Medzi účastníkmi tohtoročného ruského pavilónu budú napríklad členovia Toloka, nacionalistického folklórneho súboru mladých ľudí, ktorí vystúpili na podporu ruských vojakov bojujúcich na Ukrajine. Proti znovuotvoreniu ruského pavilónu protestovali aj niektorí členovia ruskej opozície žijúci v exile. Spoluzakladateľka Pussy Riot Naďa Tolokonnikovová ich varovala, aby „očakávali odpor, pretože Kreml už dlho využíva kultúru ako pokračovanie zahraničnej politiky – ako spôsob legitimizácie režimu v zahraničí. Je to kultúrna expanzia imperiálneho Ruska do srdca Európy“.¹

Príprava prvého tohtoročného čísla časopisu bola vo finále, keď Rada Fondu na podporu umenia 18. marca 2026 zrušila² právoplatné zmluvy na trojročné granty týkajúce sa viac ako tridsiatich subjektov vrátane časopisu *Profil*. Zmluvu s FPU sme podpísali v roku 2025 a 11. februára 2026 sme poslali vyúčtovanie čerpanej dotácie za rok 2025, ktorú fond akceptoval, ale dodatok k pôvodnej zmluve, ktorý by nám umožnil pokračovať vo vydávaní časopisu aj v roku 2026, už neposlal. Ešte 25. septembra 2025 sme sa na FPU obrátili s otázkou o platnosti trojročných grantov a boli sme ubezpečení, že aj v roku 2026 sa bude postupovať podľa viacročnej zmluvy. Otázky sme adresovali FPU opakovane aj v roku 2026, vždy s rovnakou, kladnou odpoveďou o platnosti zmluvy. V zmysle týchto informácií sme začali pripravovať prvé číslo časopisu *Profil* 1/2026, ktoré je aktuálne pripravené do tlače, ale financie, ktoré nám boli sľúbené, už fond neposlal. Zrušenie právoplatnej zmluvy pre nás znamená existenčné ohrozenie, zánik časopisu, ktorý tu existuje od roku 1991. Hoci sa nevzdávame a spoločne s ďalšími ohrozenými subjektmi zvažujeme právne kroky, aktuálne potrebujeme vykryť chýbajúce financie. Žiaľ, zrušenie zmlúv prišlo v čase, keď iné výzvy na podporu umenia, do ktorých sme sa mohli zapojiť, boli na rok 2026 uzavreté. Robíme všetko pre to, aby sme túto krízu prekonali, i keď nemáme istotu, že to bez podpory zvonka dokážeme. Museli sme pristúpiť aj k opatreniam, ktoré nás netešia. Zvýšili sme predplatné časopisu na 15,60 eur a tiež jeho cenu vo voľnom predaji.

Mrzí nás, že aj voči vám, ktorí ste sa stali našimi predplatiteľmi a predplatiteľkami, nemáme v tomto okamihu jasnú správu, či v tomto roku vydáme štyri čísla, ku ktorým sme sa zaviazali a ktoré ste si cez nášho distribútora objednali. Máme pripravenú alternatívu pre prípad, ak by sa situácia nevyvíjala tak, ako očakávame. Ak sa nám nepodarí vytlačiť papierové verzie časopisu, na jeho vydávaní budeme pokračovať (i bez nároku na honorár) a pošleme vám ho v digitálnej podobe vo formáte PDF.

P. S.: Prosíme tých, ktorí si časopis predplatili, aby nám zaslali e-mailovú adresu, ktorú budeme potrebovať, ak táto krízová situácia nastane.

Jana Geržová, šéfredaktorka časopisu *Profil*
jgerzova@gmail.com

¹ Kate Tsurkan: *What's on at the Venice Biennale? Russian soft power*. 7. marec 2026. Pozri: <https://kyivindependent.com/venice-biennale-welcomes-back-kremlin-soft-power-to-this-years-art-program/>

² Pozri Zápisnicu zo 6. rokovaniu Rady Fondu na podporu umenia z 18. 3. 2026 a uznesenie č. 26/2026. Dostupné na <https://www.fpu.sk/wp-content/uploads/zapisnica-6rokovanie-rady-2.pdf>